

Nejvýznamnější představitel československé psychologie, univ. prof. RNDr et PHDr Vladimír Tardý, vedoucí katedry psychologie filosofické fakulty University Karlovy v Praze, se dožil 18. září t. r. šedesáti let.

Prof. Tardý ovlivnil v mnoha směrech vývoj naší psychologie nejen jako dlouholetý vysokoškolský profesor svými obsahově bohatými a vždy aktuálně koncipovanými přednáškami, které se vyznačovaly a vyznačují fascinujícím rozsahem a hloubkou erudice, kritickou pronikavostí a systematickostí, ale i řadou významných publikací, mezi něž patří zvl. řada vysokoškolských skript vydávaných už od r. 1946, stať o osobnosti jako jednotě protikladů (původně přednáška na amsterodamském filosofickém kongresu, publikovaná u nás r. 1949 v 6. čísle brněnské Psychologie), stať o fyziologickém výkladu duševních jevů (in Čs. logopedie, sborník statí, Praha 1956), v níž se prof. Tardý postavil proti neplodnému fyziologismu, zdůraznil sociální podmíněnost lidské psychiky a hájil svéráznost předmětu psychologie. Jinou významnou prací prof. Tardýho jsou jeho skripta o dějinách empirické psychologie z r. 1956 (první díl o psychologii 19. stol.), doplněná v r. 1966 o *Dějiny psychologie do vzniku samostatné psychologie*, dále skripta o obecné psychologii (1957) a zvláště skripta o psychologii osobnosti z r. 1964, která také reprezentují hlavní profesionální zájmovou oblast prof. Tardýho. Z dalších Tardýho prací je nutno uvést zvl. jeho stať o Hegelově psychologii z r. 1961 (Acta Universitatis Carolinae, Philosophica et Historica) a stať o problémech struktury osobnosti (Studia psychologica 1/1965). Obsahově bohaté dílo prof. Tardýho, psané svérázným, pregnančním slohem s rigorózním smyslem pro fakta i filosofická hlediska, je výrazem neméně bohaté, široce a hluboce erudované osobnosti. Kromě svých profesionálních zájmů centrovanych zvl. v psychologii osobnosti, v teoretické psychologii a v dějinách psychologie je prof. Tardý také vzdělaným přírodovědcem, filosofem s hlubokým zájmem o noetiku, filosofii matematiky, moderní logiku, je však i hudebníkem, náročným čtenářem jemného vkusu, grafologem...

Tardýho vědecké dílo, neobyčejně podnětné a informativní, opírající se o hluboce a široce fundovanou konceptuální základnu, je reprezentativním přínosem vývoje československé psychologie a vzorem československým psychologům, kteří s obdivem a úctou vzhlíží k jeho nadějnému pokračování.

Milan Nakonečný

Prof. Dr. Inž. Jan Tauber šedesátníkem

Dr. inž. Jan Tauber, profesor sociologie venkova na Vysoké škole zemědělské v Praze,

ředitel Institutu sociologie venkova a historie zemědělství při VÚZE a předseda sekce sociologie venkova Čs. sociologické společnosti, se dne 7. července t. r. dožil 60 let.

Prof. Tauber je průkopníkem marxistické sociologie venkova a patří k předním znalcům československého zemědělského družstevnictví, sociální a kulturní politiky československé združstevněné vesnice a mezinárodního zemědělství. Jeho bohaté vědecké dílo tvoří řada významných knižních publikací a stovky vědeckých, vědecko-populárních a základních studií z oboru hospodářské geografie a sociální politiky zemědělství, a v posledních deseti letech zejména z oboru rozvíjející se marxistické sociologie venkova. Z oboru vědeckých prací třeba vyzdvihnout zejména *Zemědělskou abecedu*, odměněnou 1. cenou za nejlepší knihu v oboru zemědělství na r. 1947, *Mezinárodní zemědělské problémy*, *Podíl země míru na zemědělské výrobě* a *Vývojové směry v světovém zemědělství*.

Pro potřebu svých spolupracovníků a zájemců o marxistickou sociologii venkova napsal v r. 1957 první metodologickou pomůcku marxistické sociologie venkova pod názvem *Jak sledovat a zkoumat hospodářský a kulturní vývoj v zemědělství*. Další významné práce z tohoto úseku sociologie jsou: *Problémy, úkoly a metody studia sociálního vývoje vesnice a zemědělství*, *O pojmu a úkolech sociologie*, *Předmět a úkoly sociologie vesnice po XII. sjezdu KSČ, Polská sociologie venkova*, *Sociologie venkova — učebnice sociologie pro posluchače VŠZ*, s kol., *V čem může být sociologie nápomocna zemědělské ekonomice zejména v organizaci zemědělských závodů*. Je také autorem několika dramatických prací, vycházejí z přesvědčení, že složitou sociální skutečnost nelze poznat jen exaktními způsoby, ale také — a často především — uměním.

Jeho nejbližší vědecký, organizačský a literární program je velmi bohatý. Je zaměřen nejen na zintenzivnění práce v oblasti sociologie venkova a historie zemědělství u nás, ale také na širší mezinárodní spolupráci, bez níž není pokrok.

Přejeme prof. Tauberovi do dalších let pevné zdraví a mnoho pracovních úspěchů.

Josef Kolařík

Z činnosti Čs. sociologické společnosti

24. června 1966 se konala ustavující schůzka sekce pro výzkum veřejného mínění Čs. sociologické společnosti. Vedoucím této sekce je Vladimír Kalivoda ze Státní plánovací komise.

Sekce rodiny a mládeže pořádala 23. května t. r. přednášku Elišky Freiové CSc. na téma *Metodická příprava sociologického výzkumu vysokoškolského studentstva* a 20. června t. r. přednášku jugoslávského sociologa dr. Monolje Pročice na téma *Vztah*

jugoslávských studentů ke společensko-politickému systému.

6. května 1966 přednášel pro členy sekce sociologie politických a právních vztahů dr. J. Fibich CSc. o *Otázkách disfunkčního pojetí byrokracie a byrokratizmu*. V sekci byly dále uspořádány dvě přednášky zahraničních sociologů, a to: 27. května t. r. doc. dr. Adama Podgóreckého z filosofické fakulty Varšavské university na téma *Tři modely sociotechniky*, a amerického sociologa prof. Roberta E. Aggera — *Obecná problematika výzkumu politické struktury*. Na schůzce 17. června referoval P. Pithart na téma *Jugoslávské výzkumy veřejného mínění o Svazu komunistů Jugoslávie a o dalších otázkách společensko-politického systému*, a doc. dr. K. Bertelmann informoval o připravovaném projektu výzkumu ONV.

Prof. R. E. Agger 4. dubna 1966 přednášel také pro členy sekce kultury o *Použití přirozeného experimentu ve výzkumu mocenské struktury lokální komunity*. Na dalších schůzkách sekce dne 11. května hovořil dr. Vladimír Kadlec na téma *Sociokulturní tvářnost tance* a 21. června francouzský sociolog prof. Joffre Dumazedier o *Perspektivách kulturního vývoje v industriálních společnostech*.

26. dubna t. r. se konala schůzka sekce sociologie venkova. Na programu byla přednáška prof. J. Taubera na téma *Rozvoj sociologie venkova*.

Sekce sociologie průmyslu se sešla 10. června. Na programu této schůzky byl referát doc. J. Kohouta — *K pojetí předmětu sociologie práce, průmyslu, podniku a trhu* a koreferáty doc. B. Weinera a D. Slejšky CSc.

24. června se konala beseda sekce sociologie města na téma *Spolupráce sociologa s urbanisty v územním plánování*. Úvod do diskuse přednesl J. Musil CSc.

Ze zahraničních sociologů přednášeli 26.

dubna prof. T. W. Adorno z NSR na téma *Sociologie a empirický výzkum* a prof. G. Wurzbacher — *Stav a výsledky výzkumu mládeže a rodiny v NSR*.

6. a 7. června se konalo v Hradištku u Štěchovic dvoudenní soustředění postgraduálního kursu *Teorie a praxe sociologického výzkumu*, který pořádá Sociologická společnost ve spolupráci se Sociologickým ústavem ČSAV. Soustředění mělo charakter diskuse o prvních dvou fázích výzkumu. Kurs vede doc. V. Lamser.

Od 3. do 29. července 1966 se konal ve spolupráci s UNESCO v Praховě u Jičína IV. evropský seminář o aplikaci matematických metod ve společenských vědách. Ředitelem semináře byl prof. Paul Lazarsfeld z Kolumbijské university v New Yorku. Dále přednášeli: prof. W. Baumol — Princeton University — USA, V. Capocchi — Istituto di Statistica Università L. Bocconi — Itálie, N. Henry — Columbia University — USA, Prof. G. Kreweras — Faculté de Droit et des Sciences Economiques — Francie, doc. V. Lamser — Sociologický ústav ČSAV, prof. K. Rainio — Institute of Social Sciences — Helsinky University — Finsko. Frekventanti semináře byli sociologové z Anglie, Francie, Holandska, Itálie, Maďarska, Norska, Švýcarska a Československa.

Sociologická společnost plánuje pro nejbližší období výzkum osazenstva moderní pekárny, která zahájila provoz v r. 1966. Výzkum sleduje kromě praktických též teoretické cíle v souvislosti s problematikou 1. společenské změny, 2. porovnání společenské struktury pracovišť s nižší a vyšší technickou úrovní, 3. identifikačních procesů v novém prostředí. Byla připravena metodika, která byla prodiskutována 30. června 1966 na společné schůzce výzkumného týmu a dalších přízvaných členů sekce sociologie průmyslu.

A. Gabalová